# JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
PHILIPPE LÉGER
15 päivänä toukokuuta 2003 [1]

1. Esillä oleva ennakkoratkaisukysymys koskee EY 29 artiklan tulkintaa. Bayerisches Oberstes Landesgericht (Baijerin ylioikeus, Saksa) haluaa tietää, onko tämän määräyksen kanssa ristiriidassa sellainen kansallinen lainsäädäntö, jossa kielletään rangaistusseuraamuksen uhalla ajamasta kyseisen jäsenvaltion alueella sellaisilla väliaikaisilla rekisterikilvillä varustetulla ajoneuvolla, jotka on myöntänyt sen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, johon ajoneuvo on tarkoitus viedä.

## Kansallinen lainsäädäntö

2. Saksassa yksityishenkilöiden ajoneuvojen tulee olla rekisteröityjä, jotta niillä voidaan ajaa valtion alueella. Kyseisten ajoneuvojen hallinnollista liikenteeseen hyväksymisestä koskevat säännökset ovat Straßenverkehrsgesetzissa (tieliikennelaki, jäljempänä StVG) ja Straßenverkehrs-Zulassungs-Ordnungissa (ajoneuvojen hyväksymistä liikenteeseen koskeva asetus, jäljempänä StVZO).

3. StVG:n 22 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 2 momentissa säädetään seuraavaa:

"1) Jokainen, joka lainvastaista päämäärää varten

1. kiinnittää viralliselta näyttävän rekisterikilven sellaiseen ajoneuvoon tai ajoneuvon perävaunuun, jolle ei ole annettu rekisterikilpiä tai myönnetty rekisteritunnusta,

— —

tuomitaan enintään yhden vuoden vankeusrangaistukseen tai sakkoon, jollei muussa säännöksessä säädetä ankarampaa rangaistusta tästä teosta.

2) Ne henkilöt, jotka käyttävät tieliikenteessä ajoneuvoa tai ajoneuvon perävaunua tietäen, että sen rekisteri-

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

kilpi on 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetulla tavalla väärennetty, vääristetty tai poistettu, tuomitaan samaan rangaistukseen."

"2) Tieliikennelain 24 §:n mukaisesta rikkomuksesta tuomitaan se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

— —

4. StVZO:n 18 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

3. käyttää tieliikenteessä moottoriajoneuvoa tai sen perävaunua ilman 18 §:n 1 momentissa edellytettyä liikenteeseen hyväksymistä tai 18 §:n 3 momentissa edellytettyä lupaa."

"Velvollisuus hyväksynnän hakemiseen

1) Moottoriajoneuvoja, joiden suurin rakenteellinen nopeus on enemmän kuin 6 km/h, ja niiden perävaunuja — — saa käyttää tieliikenteessä vain, jos ne on hyväksytty liikenteeseen niin, että moottoriajoneuvolle tai perävaunulle on saatu käyttölupa tai EY-tyyppihyväksyntä ja hallintoviranomainen (ajoneuvorekisteriviranomainen) on antanut moottoriajoneuvolle tai perävaunulle rekisteritunnuksen.

6. Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että edellä kuvattujen säännösten mukaisesti Saksasta ostetun ajoneuvon tulee olla Saksan viranomaisten rekisteröimä, jotta sitä voidaan käyttää tieliikenteessä kyseisessä valtiossa liikennöintiä tai toiseen jäsenvaltioon vientiä varten. Näin ollen on lainvastaista kiinnittää italialaisia väliaikaisia rekisterikilpiä Saksasta ostettuun käytettyyn ajoneuvoon ja ajaa sillä Saksan valtion alueella Italiaan siirtymistä varten.

— — "

**Tosiseikat ja pääasian käsittelyn vaiheet**

5. 18 §:ää on tulkittava yhdessä StVZO:n 69 a §:n 2 momentin 3 kohdan kanssa, jossa säädetään seuraavaa:

7. Grilli on Italian kansalainen ja harjoittaa Italiassa autokauppaa. Elokuussa 2000 hän

matkusti Saksaan ja osti sieltä käytetyn ajoneuvon, johon hän kiinnitti Italian hallintoviranomaisten antamat väliaikaiset rekisterikilvet.

8. Kun Grilli oli paluumatkalla Italiaan kyseisellä ajoneuvolla, Saksan poliisi tarkasti hänet ja takavarikoi italialaiset väliaikaiset rekisterikilvet. Samana päivänä hänelle luovutettiin saksalaiset vientikilvet, jotka hän kiinnitti ajoneuvoon ja jatkoi matkaansa Italiaa kohti.

9. Tämän tarkastuksen seurauksena Grilliä vastaan nostettiin syyte Amtsgericht Ebersbergissä (Ebersbergin alioikeus, Saksa), joka tuomitsi hänet summaarisessa menettelyssä maksamaan sakkoa 1 500 Saksan markkaa (DEM) StVG:n 22 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 2 momentissa sekä StVZO:n 18 §:n ja 69 a §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetusta rekisterikilven lainvastaisesta käyttämisestä.

10. Grillin vastustettua mainittua rangaistusta Amtsgericht Ebersberg hylkäsi syytteen. Kyseinen tuomioistuin totesi, että hän oli tosiaan rikkonut edellä mainittuja StVG:n ja StVZO:n säännöksiä, mutta hän ei voinut välttää erehdystä, koska Saksan liittotasavallan ja Italian tasavallan välillä väliaikaisten rekisterikilpien ja koekilpien vastavuoroisesta tunnustamisesta tieliikenteessä 22.12.1993 tehdyn sopimuksen [2] (jäljempänä Saksan ja Italian välinen sopimus) sisältö on epäselvä.

11. Syyttäjä haki muutosta tähän tuomioon Bayerisches Oberstes Landesgerichtissä, joka arvioi, että Grilli olisi pitänyt tuomita rangaistukseen syytteen mukaisesti. Kyseinen tuomioistuin toteaa ennakkoratkaisupyynnössään, [3] että Saksan ja Italian välinen sopimus oikeuttaa ainoastaan italialaisilla väliaikaisilla rekisterikilvillä varustettujen ajoneuvojen siirtämisen Saksaan eikä päinvastaiseen suuntaan, mistä käsiteltävänä olevassa tapauksessa on kyse.

12. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei kuitenkaan ollut varma siitä, onko EY 29 artikla esteenä sellaiselle kiellolle, josta käsiteltävänä olevassa tapauksessa on kyse. Tuomioistuimen mukaan Saksan ja Italian välisen sopimuksen mukaisten väliaikaisten rekisterikilpien tarkoituksena on helpottaa näiden kahden jäsenvaltion välistä vientiä ja tuontia. Sen kieltäminen, että Saksasta ostettuun ajoneuvoon kiinnitettäisiin italialaiset väliaikaiset rekisterikilvet Italiaan siirtämistä varten, saattaa muodostaa viennin määrällistä rajoitusta vaikutuksiltaan vastaavan toimenpiteen. [4]

2 — Sopimus tuli voimaan 1.1.1994. Amtsgerichtin mukaan Grilli saattoi ajatella, että hänellä oli oikeus kiinnittää italialaiset väliaikaiset rekisterikilvet Saksasta ostettuun autoon, koska Saksan ja Italian välinen sopimus on epäselvästi muotoiltu.

3 — Sivu 3.

4 — Ks. ennakkoratkaisupyyntö (s. 4).

13. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei myöskään ole varma Saksan lainsäädännön mukaan Grillille tuomittavista rangaistusseuraamuksista, jotka olivat sen mukaan suhteettomia asiassa Skanavi ja Chryssanthakopoulos[5] annetun oikeuskäytännön valossa.

## Ennakkoratkaisukysymys

14. Kansallinen tuomioistuin on siis päättänyt pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisun seuraavaan kysymykseen:

"Onko EY 29 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan on rangaistuksen uhalla kielletty, että Italian kansalainen, joka on saanut Italiassa toimivaltaiselta viranomaiselta väliaikaiset rekisterikilvet ja joka on kiinnittänyt ne Saksassa myytyyn ajoneuvoon, kuljettaa tämän ajoneuvon yleisiä teitä pitkin Saksasta Italiaan?"

## Asian arviointi

15. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään, onko EY 29 artikla esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa kielletään se, että ostettuaan ajoneuvon kyseisen valtion alueella ja kiinnitettyään ajoneuvoon oman jäsenvaltionsa toimivaltaisten kansallisten viranomaisten antamat väliaikaiset rekisterikilvet toisen jäsenvaltion kansalainen kuljettaa sitä kohti toista jäsenvaltiota tarkoituksenaan viedä ajoneuvo kotimaahansa. Sen lisäksi kyseinen tuomioistuin tiedustelee, ovatko mainitun kansallisen lainsäädännön mukaiset rangaistusseuraamukset suhteellisuusperiaatteen mukaisia asiassa merkityksellisten yhteisön oikeuden säännösten valossa.

16. On totta, kuten komissio korosti,[6] että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on toimittanut yhteisöjen tuomioistuimelle niukasti tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia tietoja. Olen kuitenkin sitä mieltä, että yhteisöjen tuomioistuin voi antaa ratkaisun yhteisön oikeuden tulkintaa koskevista perusteista.

17. Käsittelen ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämän kysymyksen molemmat osat.

5 — Asia C-193/94, tuomio 29.2.1996 (Kok. 1996, s. I-929).

6 — Ks. sen kirjalliset huomautukset (16 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

*Viennin määrällistä rajoitusta vaikutuksiltaan vastaavan toimenpiteen olemassaolo*

18. Totean aluksi, että ei ole olemassa yhteisön säännöksiä, jotka koskisivat yleisesti ajoneuvon liikenteeseen hyväksymistä ja erityisesti liikenteeseen hyväksymistä toiseen jäsenvaltioon vientiä varten. [7] Tähän mennessä ainoat yhdenmukaistamistoimenpiteet ajoneuvojen verotuksen alalla koskevat maassa asumattomien henkilöiden väliaikaisesti maahantuomiin ajoneuvoihin sovellettavia verovapautuksia, [8] tiettyjen maanteiden tavaraliikenteeseen tarkoitettujen ajoneuvojen verotuksen soveltamista jäsenvaltioissa [9] sekä ajoneuvojen rekisteröintiasiakirjoja. [10] Missään näistä direktiiveistä ei määritellä niitä kansallisia viranomaisia, joilla on toimivalta rekisteröidä ajoneuvoja.

19. Koska yhteisön lainsäädäntöä tällä alalla ei ole, vain jäsenvaltiot ovat toimivaltaisia asettamaan lainsäädännössään ehdot ajoneuvojen hallinnolliselle liikenteeseen hyväksymiselle toiseen jäsenvaltioon suuntautuvaa vientiä varten sekä seuraamukset siitä, että näitä ehtoja ei noudateta. [11] Tätä toimivaltaa on kuitenkin käytettävä EY:n perustamissopimuksessa, erityisesti EY 29 artiklassa, tarkoitettuja perusvapauksia kunnioittaen. [12]

20. EY 29 artiklassa määrätään, että "jäsenvaltioiden väliset viennin määrälliset rajoitukset ja kaikki vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet ovat kiellettyjä".

21. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan mainittu sopimuksen säännöksessä tarkoitettu kielto koskee "kansallisia toimenpiteitä, joilla on tarkoituksena rajoittaa erityisesti vientiä ja kohdella eri tavalla jäsenvaltion sisäistä kauppaa ja ulkomaankauppaa ja siten taata erityisiä etuja kyseisen valtion kotimaiselle tuotannolle tai sen sisäisille markkinoille muissa jäsenvaltiossa tapahtuvan tuotannon tai niiden kanssa käytävän kaupan vahingoksi, tai toimenpiteitä, joilla on tällainen vaikutus". [13]

7 — Komissio toteaa, että on olemassa yhteisön säännöksiä, jotka koskevat ainoastaan tiettyjä ajoneuvon liikenteeseen hyväksymiseen liittyviä ehtoja, mutta ei sellaisia, jotka liittyisivät käsiteltävänä olevaan tapaukseen (ks. komission kirjalliset huomautukset, 20 kohta).

8 — Yhteisön alueella tiettyjen kulkuneuvojen väliaikaisessa maahantuonnissa sovellettavista verovapautuksista 28 päivänä maaliskuuta 1983 annettu neuvoston direktiivi 83/182/ETY (EYVL L 105, s. 59).

9 — Tiettyjen maanteiden tavaraliikenteeseen tarkoitettujen ajoneuvojen verotuksen sekä tiettyjen infrastruktuurien käytöstä perittävien tie- ja käyttömaksujen soveltamisesta jäsenvaltioissa 25 päivänä lokakuuta 1993 annettu neuvoston direktiivi 93/89/ETY (EYVL L 279, s. 32). Kyseinen direktiivi on kumottu asiassa C-21/94, parlamentti vastaan neuvosto, 5.7.1995 annetulla tuomiolla (Kok. 1995, s. I-1827). Sitä sovelletaan kuitenkin edelleen siihen asti, kun neuvosto on antanut uutta lainsäädäntöä alalla.

10 — Ajoneuvojen rekisteröintiasiakirjoista 29 päivänä huhtikuuta 1999 annettu neuvoston direktiivi 1999/37/EY (EYVL L 138, s. 57). Jäsenvaltioiden on saatettava tämä direktiivi osaksi kansallista oikeusjärjestystään 1.6.2004 mennessä.

11 — Väliaikaisen rekisteröinnin ehdoista voidaan tehdä kahdenvälisiä vastavuoroisuuteen pohjautuvia sopimuksia, jollainen Saksan ja Italian välinen sopimus on.

12 — Ks. asia 97/83, Melkunie, tuomio 6.6.1984 (Kok. 1984, s. 2367, 9 ja 10 kohta) ja asia C-121/00, Hahn, tuomio 24.10.2002 (Kok. 2002, s. I-9193, 34 kohta).

13 — Ks. asia 15/79, Groenveld, tuomio 8.11.1979 (Kok. 1979, s. 3409, 7 kohta), jossa tuomittiin vastoin julkisasiamies Capotortin samassa asiassa antamaa ratkaisuehdotusta, jossa hän oli soveltanut Dassonville-tapauksessa annettua määritelmää (asia 8/74, tuomio 11.7.1974, Kok. 1974, s. 837, Kok. Ep. II, s. 349) EY 28 ja EY 29 artiklaan ilman, että olisi erotellut niitä (3 kohta). Ks. myös asia C-80/92, komissio v. Belgia, tuomio 24.3.1994 (Kok. 1994, s. I-1019, 24 kohta) ja asia C-209/98, Sydhavnens Sten & Grus, tuomio 23.5.2000 (Kok. 2000, s. I-3743, 34 kohta).

22. Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi katsonut, että toisin kuin EY 28 artiklassa, joka koskee tuonnin määrällisiä rajoituksia sekä kaikkia vaikutuksiltaan niitä vastaavia toimenpiteitä, EY 29 artiklassa kielletään vain ne kansalliset toimenpiteet, joiden johdosta vientiin tarkoitettuja tuotteita käsitellään eri tavalla kuin niitä, jotka myydään kyseisessä jäsenvaltiossa. [14]

23. Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että Saksan lainsäädännössä edellytetään, että käytetty ajoneuvo, joka on ostettu tämän valtion alueelta ja jolla ajetaan sen alueella, tulee olla varustettu Saksan viranomaisten antamilla väliaikaisilla rekisterikilvillä, vaikka ajoneuvo on tarkoitus viedä maasta. [15]

24. Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen mukaan kansallisessa lainsäädännössä ei sallita sellaista tilannetta, jossa Italian toimivaltaisten viranomaisten antamat väliaikaiset rekisterikilvet on kiinnitetty Saksasta ostettuun ajoneuvoon sen siirtämiseksi Italiaan, mistä Grillin tapauksessa on kyse.

25. Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin täsmentää, että tapaukseen, jossa Saksasta ostettua sellaista ajoneuvoa, johon on kiinnitetty toimivaltaisten Italian viranomaisten antamat väliaikaiset rekisterikilvet ja joka on tarkoitus viedä maasta, siirretään Italiaan, sovelletaan StVG:n 22 §:n 1 momentin 1 kohtaa ja 2 momenttia. [16]

26. Edellä kuvattujen seikkojen johdosta kansallisen tuomioistuimen on tutkittava, ovatko Saksan lainsäädännön mukaiset väliaikaisten rekisterikilpien luovutusta koskevat menettelytavat todellisuudessa sopusoinnussa yhteisön oikeuden kanssa, ottaen huomioon edellä kuvatussa oikeuskäytännössä luodut ehdot. Kansallisen tuomioistuimen tulee siis vertailla Saksan lainsäädännössä säädettyjä menettelytapoja, jotka koskevat ajoneuvojen hallinnollista liikenteeseen hyväksymistä Saksassa, niihin menettelytapoihin, jotka koskevat toiseen jäsenvaltioon vietävien ajoneuvojen hallinnollista liikenteeseen hyväksymistä Saksassa.

27. Sen on todettava, että kysymyksessä on viennin rajoitus, jos se havaitsee, että liikenteeseen hyväksymiseen liittyvät menettelytavat ovat erilaisia Saksassa käytettäväksi tarkoitetun ja vientiin tarkoitetun ajoneuvon osalta ja että tämä on omiaan

14 — Ks. erityisesti edellä mainittu asia Groenveld, tuomion 7 ja 9 kohta). Ks. myös tältä osin Oliver, P., *Free movement of goods in the European Community*, 4. painos, London, Sweet and Maxwell, 2003, s. 207—214; Léger, P., *Commentaire article par article des traités EU et CE*, Paris, Dalloz, 2000, s. 290—294; Commentaire Megret, *Préambule, Principes, Libre circulation des marchandises*, 2. painos, Bruxelles, Collection IEE, 1992, s. 265—268 ja mainittua oikeustapausta ankarasti arvosteleva Mattera, A., *Le marché unique européen*, 2. painos, Bruxelles, Jupiter, 1990, s. 511—523.

15 — Saksan ja Italian välisen sopimuksen mukaan "Saksassa hankitut moottoriajoneuvot saadaan viedä Italiaan vain saksalaisilla, eikä siis italialaisilla väliaikaisilla rekisterikilvillä varustettuina" (ks. ennakkoratkaisupyyntö, s. 4).

16 — Saksan lainsäädännössä rinnastetaan Grillin tilanne, jossa on kiinnitetty Italian viranomaisten sääntöjenmukaisesti luovuttamat väliaikaiset rekisterikilvet, siihen tilanteeseen, jossa henkilö käyttää väärennettyjä tai vääristettyjä kilpiä.

rajoittamaan vientitoimintaa.[17] Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tulee myös tarkistaa, säädetäänkö kansallisessa lainsäädännössä erilaisia menettelytapoja jäsenvaltion sisäiselle ja sen ulkomaihin suuntautuvalle kaupalle ja onko tämän järjestelyn seurauksena se, että valtion sisäistä kaupankäyntiä suositaan toiseen jäsenvaltioon suuntautuvan kaupan kustannuksella.

28. Jos vastaus on myönteinen eli jos kansallinen lainsäädäntö on viennin määrällisiä rajoituksia vaikutuksiltaan vastaava toimenpide, kansallisen tuomioistuimen tulee seuraavaksi tarkistaa, voidaanko se perustella EY 30 artiklalla, jossa määrätään ne ehdot, joiden täyttyessä jäsenvaltio voi rajoittaa tavaroiden vapaata liikkuvuutta.

29. Erityisesti ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pitää varmistautua siitä, voidaanko kansallinen lainsäädäntö perustella yleiseen järjestykseen tai turvallisuuteen liittyvillä syillä. Sen on varmistettava, että kansallinen lainsäädäntö on välttämätön kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi ja ettei kyse ole mielivaltaisesta syrjinnästä tai jäsenvaltioiden välisen kaupan peitellystä rajoittamisesta.[18]

17 — Ks. edellä mainittu asia Sydhavnens Sten & Grus, ratkaisuehdotukseni 115 kohta.

18 — Ks. asia 50/85, Schloh v. Auto contrôle technique, tuomio 12.6.1986 (Kok. 1986, s. 1855, 13 kohta).

30. Jos kansallinen tuomioistuin toteaa, että kansallinen lainsäädäntö

— on omiaan rajoittamaan vientiä

— johtaa valtion sisäisen ja ulkoisen kaupan erilaiseen kohteluun

— on perusteena valtion sisäiselle kaupalle koituvalle edulle toiseen jäsenvaltioon suuntautuvan kaupan vahingoksi, eikä tätä voida perustella EY 30 artiklalla,

tätä kansallista lainsäädäntöä on pidettävä EY 29 artiklassa tarkoitettuna viennin määrällisiä rajoituksia vaikutuksiltaan vastaavana toimenpiteenä.

*Kansallisen lainsäädännön mukaiset rangaistusseuraamukset*

31. Kansallinen tuomioistuin esittää ennakkoratkaisupyynnössään kysymyksen,

onko kansallisen lainsäädännön mukaisia rangaistusseuraamuksia pidettävä suhteettomina edellä mainitussa asiassa Skanavi ja Chryssanthakopoulos annetun oikeuskäytännön valossa.

32. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltiot eivät saa säätää suhteettomia rangaistusseuraamuksia, jotka muodostavat esteen vapaalle liikkuvuudelle. [19]

33. Yhteisöjen tuomioistuin korosti edellä mainitussa asiassa Skanavi ja Chryssanthakopoulos, jossa oli kysymys velvollisuudesta vaihtaa ajokortti, kun henkilö muuttaa asumaan toiseen jäsenvaltioon, että "kyseisen kansallisen lainsäädännön mukainen ajokorttinsa vaihtamisen laiminlyöneen henkilön rinnastaminen ajokortitta ajavaan henkilöön siten, että tähän laiminlyöntiin sovelletaan rikosoikeudellisia seuraamuksia — vaikka kyseessä olisivat ainoastaan rahassa määrättävät seuraamukset — ei myöskään ole oikeassa suhteessa tämän rikkomuksen vakavuuteen nähden siitä aiheutuvat seuraukset huomioon ottaen". [20]

34. Yhteisöjen tuomioistuin totesi myös, että rikosoikeudellisella tuomiolla, myös muulla kuin vankeusrangaistuksella, voi olla vaikutuksia kenen tahansa ammatilliseen toimintaan. Se lisäsi, että "kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on todennut, rikosoikeudellinen tuomio voi nimittäin vaikuttaa itsenäisen ammatin harjoittamiseen tai palkkatyön tekemiseen erityisesti ryhdyttäessä harjoittamaan toimintaa tietyillä aloilla tai pyrittäessä hoitamaan tiettyjä tehtäviä; kyseessä on ylimääräinen ja pysyvä este — — vapaalle liikkuvuudelle". [21]

35. Käsiteltävänä olevassa tapauksessa Grilli, joka on kiinnittänyt ajoneuvoon Italian toimivaltaisten viranomaisten sääntöjenmukaisesti luovuttamat väliaikaiset rekisterikilvet, rinnastetaan Saksan lainsäädännössä henkilöön, joka käyttää väärennettyjä tai vääristettyjä rekisterikilpiä. Näin ollen hänet voidaan tuomita StVG:n säännösten mukaisesti rangaistusseuraamuksiin, kuten vankeuteen tai sakkoihin.

36. Kansallisen tuomioistuimen tulee harkita edellä mainitussa asiassa Skanavi ja Chryssanthakopoulos annetun tuomion valossa, ovatko kansallisen lainsäädännön mukaiset rangaistusseuraamukset, joita sovelletaan, jos lainsäädännössä asetettuja velvoitteita ei noudateta, suhteettomia rikkomuksen vakavuuteen nähden, kun otetaan huomioon se, että näillä seuraamuksilla haitataan perustamissopimuksessa määrätyn vapaan liikkuvuuden käyttämistä.

19 — Ks. erityisesti asia C-265/88, Messner, tuomio 12.12.1989 (Kok. 1989, s. 4209, Kok. Ep. X, s. 297, 14 kohta).

20 — 37 kohta.

21 — Ks. em. asia Skanavi ja Chryssanthakopoulos, tuomion 38 kohta.

## Ratkaisuehdotus

37. Näin ollen ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin toteaa seuraavaa:

Kansallinen tuomioistuin voi todeta, että kansallinen vientiä rajoittamaan omiaan oleva lainsäädäntö, joka johtaa valtion sisäisen ja ulkoisen kaupan erilaiseen kohteluun, minkä vuoksi valtion sisäiselle kaupalle koituu etua toiseen jäsenvaltioon suuntautuvan kaupan kustannuksella, ja jota ei voida perustella perustamissopimuksessa määrätyillä poikkeuksilla, muodostaa EY 29 artiklassa tarkoitetun viennin määrällisiä rajoituksia vaikutuksiltaan vastaavan toimenpiteen.

Kansallisen tuomioistuimen tulee harkita, ovatko kansallisen lainsäädännön mukaiset rangaistusseuraamukset, joita sovelletaan, jos lainsäädännössä asetettuja velvoitteita ei noudateta, suhteettomia rikkomuksen vakavuuteen nähden, kun otetaan huomioon se, että näillä seuraamuksilla haitataan perustamissopimuksessa määrätyn vapaan liikkuvuuden käyttämistä.